

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/71/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0924100040
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0924100040.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Martina Tisa a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobkyne: R. M., narodená XX. R. XXXX, bytom v M., K. č. XX, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej z 10. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X, o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach z 13. decembra 2024, č. k. 18Sas/2/2024-100, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

I.

1. Správny súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 13. decembra 2024, č. k. 18Sas/2/2024-100 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 10. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým táto podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie zo 06. júla 2023, ktorým bol žalobkyni podľa § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšený od 01. júla 2023 starobný dôchodok na sumu 906,40 eur mesačne a vdovský dôchodok na sumu 183,80 eur mesačne.

2. Správny súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 82 ods. 1 písm. a/ a ods. 4, § 293fzc ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Správny súd v prvom rade uviedol, že predmet konania predstavovalo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vo veci zákonnej valorizácie starobného a vdovského dôchodku od 01. júla 2023 realizovanej podľa § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z. Mal preukázané, že žalobkyňa v priebehu súdneho konania nenamietala žiadne konkrétne skutočnosti týkajúce sa postupu správneho orgánu pri zvyšovaní jej dôchodkov od 01. júla 2023 aplikáciou § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z., a stále len deklarovala svoje presvedčenie o nesprávnom výpočte základnej výšky jej starobného dôchodku, ako i vdovského dôchodku, ktoré však neboli predmetom tohto konania. Správny súd žiadne porušenie zákona pri zvyšovaní dôchodkov nezistil a zvýšenie starobného a vdovského dôchodku zodpovedalo príslušnej zákonnej úprave. Námietky žalobkyne smerujúce k základnej výške starobného

a vdovského dôchodku vyhodnotil aj s ohľadom na predmet súdneho prieskumu ako nedôvodné. Dodal, že rozhodnutia o základnej výške starobného, ako aj vdovského dôchodku boli predmetom preskúmania zo strany krajského súdu, ako aj Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 10So/6/2017, sp. zn. 9So/84/2017), prípadne Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 10So/1/2021).

4. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

II.

5. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

6. Namietala, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie (§ 440 ods. 1 písm. d/ SSP), nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

7. K namietanému porušeniu, že v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie, žalobkyňa primárne vo vzťahu k starobnému dôchodku namietala nerešpektovanie záverov plynúcich z právoplatných a vykonateľných rozsudkov Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6Sd/44/2012 a sp. zn. 9Sd/49/2013, má za to, že od právoplatnosti rozsudku sp. zn. 9Sd/49/2013 žalovaná doposiaľ nevydala žiadne rozhodnutie. Vo vzťahu k vdovskému dôchodku namietala správnosť výpočtu výšky vdovského dôchodku opierajúc sa o novelu zákona č. 461/2003 Z.z. účinnú od 01. augusta 2006 a ktorá sa dotkla (okrem iného) aj právnej úpravy vdovských dôchodkov.

8. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces uviedla, že na pojednávaní konanom dňa 13. decembra 2024, ktoré trvalo viac ako dve hodiny, odznelo veľa podstatných a dôležitých vecí, ktoré konajúca sudkyňa odignorovala, riadne neoboznámila účastníkov konania o priebehu administratívneho konania a rovnako nepriložila k súdnemu spisu súdny spis vedený pod spisovou značkou 9Sd/49/2013. Tiež namietala, že v priebehu pojednávania jej nebolo umožnené klásť žalovanej právne relevantné otázky.

9. Vo vzťahu k namietanému neprávnomu právnomu posúdeniu veci namietala nesprávny postup žalovanej pri výpočte samotného základu pre výpočet starobného dôchodku, od ktorého sa následne odvíjali jednotlivé valorizácie za príslušné roky. Uviedla, že správny súd riadne a meritórne nepreskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej. Opakovane nebol rešpektovaný rozsudok krajského súdu z 20. júna 2013, sp. zn. 6Sd/44/2012 a z 22. augusta 2014, sp. zn. 9Sd/49/2013, pričom správny súd sa o ich existencii v odôvodnení napadnutého rozsudku ani len nezmienil. Následne žalobkyňa v kasačnej sťažnosti komplexne opísala priebeh a postup žalovanej a jej rozhodovací proces týkajúci sa nároku žalobkyne na starobný dôchodok a jeho výšku vrátane na to nadväzujúcich rozhodnutí tak žalovanej, ako aj súdov preskúmavajúcich zákonnosť žalovanou vydaných rozhodnutí. V tomto smere zvýraznila, že krajský súd rozsudkom z 22. augusta 2014, č. k. 9Sd/49/2013-75 zrušil rozhodnutia odporkyne (t.č. žalovanej) z 13. septembra 2013 evidované pod číslami I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX a rozhodnutie z 05. decembra 2013 vo výroku o zvýšení starobného dôchodku od 01. januára 2014. Žalovaná tak mala povinnosť na základe uvedeného rozsudku prepočítať sumu starobného dôchodku k 11. januáru 2005 na základe žalobkyňou podaných opravných prostriedkov z 28. októbra 2007 v spojení s jej doplnením z 10. januára 2008. Rovnako žalovaná nerešpektovala predchádzajúci zrušovací rozsudok krajského súdu z 20. júna 2013, č. k. 6Sd/44/2012-58. Trvala na tom, aby žalovaná tiež rešpektovala právny názor krajského súdu vyjadrený v rozsudku sp. zn. 9Sd/49/2013, a aby sa vykonal prepočet sumy starobného dôchodku so spätnou platnosťou k 11. januáru 2005. Dodala, že z tu napadnutého rozhodnutia žalovanej z 10. novembra 2023 nie je zrejmé, ako sa vysporiadala práve s uvedenými rozsudkami krajského súdu a ako ich realizovala. Ako kľúčový argument správnej žaloby vo vzťahu k starobnému dôchodku označila nerešpektovanie právoplatných a vykonateľných rozsudkov krajského súdu sp. zn. 6Sd/44/2012 a sp. zn. 9Sd/49/2013. Rovnako uviedla, že poukaz krajského súdu na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 10So/6/2017) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. I. ÚS 429/2018) v kontexte na žalobkyňou uplatnené námietky nesúvisia s prejednávanou vecou a pokiaľ na ne správny súd odkazoval, zaťažil predmetné konanie vadou majúcou za následok nezákonnosť svojho rozsudku.

10. Žalobkyňa ďalej namietala základnú výšku vdovského dôchodku kladúc primárne dôraz na fakt, že žalovaná od 20. januára 2004 doposiaľ žalobkyni vypláca vdovský dôchodok v sume určenej z invalidného dôchodku zomretého manžela, avšak žalovaná po dovŕšení dôchodkového veku manžela mala žalobkyni priznať nový nárok na vdovský dôchodok. Žalovaná žiadosť o prehodnotenie sumy vdovského dôchodku, na ktorý žalobkyni vznikol nárok od 19. januára 2007, t.j. po dovŕšení dôchodkového veku manžela žalobkyne, zamietla, čo považovala žalobkyňa za nezákonné. Ďalej vyjadrila nesúhlas s poukazom správneho súdu na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9So/84/2017, ktorý sa vecne týkal práve vdovského dôchodku, keď podľa žalobkyne rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nezákonný, porušujúci jej základné právo na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri strate živiteľa, právo domáhať sa svojho práva na nezávislom súde a práva, aby bola jej záležitosť spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

11. Tiež namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej z 10. novembra 2023 a rovnako tak napadnutého rozsudku správneho súdu. Rovnako za zásadné pochybenie správneho súdu považovala, že pri vyhlasovaní rozsudku nemala vo veci konajúca sudkyňa zapnuté nahrávacie zariadenie.

12. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (po nariadení pojednávania) rozsudok správneho súdu zmenil tak, že správnu žalobou napadnuté rozhodnutie žalovanej zruší a vec vráti na ďalšie konanie.

III.

13. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobkyne vyjadrila podaním z 21. marca 2025 s tým, že námietky žalobkyne uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, žalovaná pri zvýšení starobného dôchodku pri súbehu s vdovským dôchodkom postupovala v súlade s platnými právnymi predpismi o sociálnom poistení. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobkyne ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

14. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobkyni dňa 22. apríla 2025 na vedomie.

V.

15. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

21. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 10. novembra 2023, Číslo: XXX XXX XXXX X., ktorým táto podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie zo 06. júla 2023, ktorým bol žalobkyni podľa § 82 a § 293fzc zákona č. 461/2003 Z.z. zvýšený od 01. júla 2023 starobný dôchodok na sumu 906,40 eur mesačne a vdovský dôchodok na sumu 183,80 eur mesačne.

22. Podľa § 293fzc ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., ak kumulatívny medzimesačný rast spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za obdobie od 1. júla 2022 do 31. marca 2023 presiahne päť percent, dôchodková dávka vyplácaná k 1. júlu 2023 sa zvyšuje od 1. júla 2023 o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom a dôchodková dávka priznaná od 1. júla 2023 do 31. decembra 2023 sa zvyšuje odo dňa jej priznania o percento tohto rastu vykázané štatistickým úradom.

23. Najvyšší správny súd z obsahu súdneho spisu, ako aj podrobne ustáleného skutkového stavu vecne vymedzeného už v rozsudku z 27. júna 2024, sp. zn. 6Ssk/104/2023 (bod 26) mal preukázané, že

- žalobkyni bol rozhodnutím z 08. marca 2002 podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov priznaný od 29. januára 2002 vdovský dôchodok v sume 4.072,-Sk mesačne,
- rozhodnutím z 23. marca 2004 bola žalobkyni podľa zákona č. 461/2003 Z.z. upravená suma vdovského dôchodku na sumu 4.533,-Sk mesačne od 20. januára 2004,
- žalobkyni bol rozhodnutím z 09. apríla 2005 od 11. januára 2005 priznaný starobný dôchodok v sume 12.584,-Sk mesačne,
- rozhodnutím z 20. apríla 2005 žalovaná rozhodla, že žalobkyni sa od 11. januára 2005 vypláca starobný dôchodok v sume 12.584,-Sk mesačne a vdovský dôchodok z dôvodu súbehu dvoch dávok v sume jednej polovice, t.j. v sume 2.438,-Sk mesačne,
- krajský súd rozsudkom z 10. novembra 2005, sp. zn. 3Sd/187/2005 potvrdil predmetné rozhodnutia z 09. apríla 2005 a z 20. apríla 2005; následne Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 21. augusta 2007, sp. zn. 5So/5/2006 potvrdil rozsudok krajského súdu,
- následne žalovaná rozhodovala o žiadosti žalobkyne o zvýšenie sumy starobného dôchodku z 28. októbra 2007 a z 10. januára 2008,
- žalovaná rozhodnutiami z 28. januára 2015 vydanými pod číslami I. až X. opätovne rozhodla o starobnom dôchodku, o jeho zvýšení vrátane na to nadväzujúcich zákonných valorizácií za nasledujúce roky a končiac rokom 2014,
- na odvolanie žalobkyne krajský súd rozsudkom z 09. septembra 2020, sp. zn. 6Sd/15/2015 tieto rozhodnutia ako vecne správne potvrdil,
- najvyšší súd rozsudkom z 23. februára 2022, sp. zn. 10So/1/2021 rozsudok krajského súdu potvrdil,
- medzitým žalobkyňa vo vzťahu k vdovskému dôchodku žiadala o jeho prepočet z titulu dovŕšenia dôchodkového veku jej nebohého manžela,
- žalovaná žiadosť žalobkyne o prepočet vdovského dôchodku zamietla,
- krajský súd rozsudkom z 12. júla 2017, č. k. 6Sd/45/2014-255 (okrem iného) zrušil rozhodnutie z 22. apríla 2014,
- Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. januára 2019, sp. zn. 9So/84/2017 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie odporkyne z 22. apríla 2014 potvrdil,
- následne v priebehu ďalších období sa každoročne k 01. januáru príslušného kalendárneho roka realizovala zákonná valorizácia starobného a vdovského dôchodku,
- prvostupňový správny orgán rozhodnutím zo 06. júla 2023 zvýšil žalobkyni od 01. júla 2023 starobný dôchodok na sumu 906,40 eur mesačne a vdovský dôchodok na sumu 183,80 eur mesačne,
- na odvolanie žalobkyne žalovaná tu preskúmaným rozhodnutím z 10. novembra 2023 odvolanie žalobkyne zamietla a potvrdila prvostupňové správne rozhodnutie zo 06. júla 2023.

24. Najvyšší správny súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho spisu, skutkových okolností, ktoré sú mu známe už z predchádzajúcich konaní a s prihliadnutím na predmet súdneho prieskumu (výlučne zákonná valorizácia) dospel k záveru o správnosti postupu a rozhodnutia správneho súdu, keď tento súd správnu žalobu žalobkyne ako nedôvodnú zamietol.

25. Na úvod najvyšší správny súd považuje za potrebné zdôrazniť, že predmet tohto konania predstavuje výlučne rozhodnutie vecne upravujúce zákonnú valorizáciu starobného a vdovského dôchodku od 01. júla 2023 v súlade s § 293fz ods. 1 (v spojení s § 82) zákona č. 461/2003 Z.z. V tomto konaní nemožno posudzovať a vyhodnocovať zákonnosť iných rozhodnutí vydaných žalovanou a primárne upravujúcich samotnú (základnú) výšku tak starobného, ako aj vdovského dôchodku. Žalobkyňa vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu žalovanej žiadne konkrétne námietky neuvádzala, preto najvyšší správny súd len zopakuje, že starobný dôchodok sa od 01. júla 2023 zvýšil o percento kumulatívneho medzimesačného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov určené Štatistických úradom Slovenskej republiky za obdobie od 01. júla 2022 do 31. marca 2023, teda o 10,6 % mesačnej sumy dôchodku, a teda starobný dôchodok vyplácaný k 30. júnu 2023 v sume 819,50 eur mesačne od 01. júla 2023 sa zvýšil o 86,90 eur na sumu 906,40 eur mesačne. Obdobným spôsobom došlo k zákonnému zvýšeniu vdovského dôchodku vyplácanému žalobkyni k 30. júnu 2023 v sume 166,100 eur mesačne o sumu 17,70 eur, teda od 01. júla 2023 na sumu 183,80 eur mesačne.

26. Odhliadnuc od predmetu konania jasne vymedzeného správnou žalobou napadnutým rozhodnutím žalovanej z 10. novembra 2023 v spojení s prvostupňovým správnym rozhodnutím zo 06. júla 2023 vecne upravujúceho zákonnú valorizáciu starobného dôchodku a vdovského dôchodku od 01. júla 2023 žalobkyňa v podstatnej časti kasačnej sťažnosti v časti vecne zaoberajúcej sa výškou starobného dôchodku namietala nerešpektovanie rozsudku krajského súdu z 20. júna 2013, č. k. 6Sd/44/2012-58 v spojení s opravným uznesením z 15. júla 2013, č. k. 6Sd/44/2012-63 a tiež rozsudku krajského súdu z 22. augusta 2014, č. k. 9Sd/49/2013-75 ohľadom žalobkyňou žiadaného vykonania prepočtu starobného dôchodku od 11. januára 2005. V tomto smere najvyšší správny súd nad rámec súdneho prieskumu uvádza, že žalovaná (toho času odporkyňa) rozhodnutím z 03. apríla 2012 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo 14. júna 2013 zvýšila žalobkyni (toho času navrhovateľke) starobný dôchodok od 22. marca 2009 na sumu 575,60 eur mesačne; zároveň na to nadväzovali zákonné valorizácie za roky 2010, 2011, 2012, 2013. Krajský súd rozsudkom z 20. júna 2013, č. k. 6Sd/44/2012-58 (v spojení s opravným uznesením) zrušil rozhodnutia žalovanej a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Nadväzne na menovaný rozsudok krajského súdu žalovaná rozhodnutím z 13. septembra 2013 evidovaným pod číslom I žalobkyni zvýšila starobný dôchodok od 11. januára 2005 na sumu 12.601,-Sk a ďalšími rozhodnutiami II. až IX. žalobkyni opätovne valorizovala starobný dôchodok až k januáru 2013 na sumu 635,30 eur mesačne. Rozhodnutím z 05. decembra 2013 zvýšila žalobkyni od 01. januára 2014 starobný dôchodok na sumu 644,10 eur mesačne a vdovský dôchodok na sumu 128,20 eur mesačne. Na odvolanie žalobkyne voči vyššie uvedeným rozhodnutiam krajský súd rozsudkom z 22. augusta 2014, č. k. 9Sd/49/2013-75 zrušil tieto rozhodnutia a vec vrátil žalovanej na ďalšie konanie. Následne žalovaná vychádzajúc z menovaného rozsudku krajského súdu rozhodnutiami z 28. januára 2015 vydanými pod číslami I. až X. opätovne rozhodla o starobnom dôchodku, o jeho zvýšení vrátane na to nadväzujúcich zákonných valorizácií za nasledujúce roky a končiac rokom 2014. Na odvolanie žalobkyne krajský súd rozsudkom z 09. septembra 2020, sp. zn. 6Sd/15/2015 tieto rozhodnutia ako vecne správne potvrdil. Na to najvyšší správny súd rozsudkom z 23. februára 2022, sp. zn. 10So/1/2021 rozsudok krajského súdu potvrdil.

27. V súvislosti s vdovským dôchodkom žalobkyňa namietala, že suma vdovského dôchodku bola určená z invalidného dôchodku nebohého manžela, avšak tým, že manžel žalobkyne dňa XX. L. XXXX dovŕšil dôchodkový vek, jej nárok na vdovský dôchodok zanikol a dňom nasledujúcim po dovŕšení dôchodkového veku nebohého manžela jej vznikol nový nárok na vdovský dôchodok, z ktorého dôvodu potom žiadosťou z 12. februára 2014 požiadala o prepočet vdovského dôchodku. Žalovaná rozhodnutím z 22. apríla 2014 zamietla žiadosť žalobkyne o prehodnotenie vdovského dôchodku z 12. februára 2014. Krajský súd rozsudkom z 12. júla 2017, č. k. 6Sd/45/2014-255 (okrem iného) zrušil rozhodnutie z 22. apríla 2014. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. januára 2019, sp. zn. 9So/84/2017 zmenil rozsudok krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovanej z 22. apríla 2014 potvrdil. Dospel k záveru, že rozhodujúcou skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nároku na vdovský dôchodok, je deň smrti občana, po ktorom vzniká nárok na túto dávku. V prejednávanej veci nastala táto rozhodujúca skutočnosť dňa XX. L. XXXX, t.j. za účinnosti zákona č. 100/1988 Zb. Zákon č. 461/2003 Z.z. vo svojich prechodných ustanoveniach upravuje nároky na dávky vzniknuté pred 01. januárom 2004, respektíve pri opätovnom vzniku nároku na dávku, ak nárok na ňu zanikol (§ 293dm zákona č. 461/2003 Z.z.), avšak v žiadnom ustanovení neumožňoval opätovný vznik nároku na vdovský dôchodok podľa predpisov účinných po 01. januári 2004, čo bol aj prípad žalobkyne. Nie je možné prehodnotiť nárok žalobkyne na vdovský dôchodok po manželovi zomrelom dňa XX. L. XXXX podľa podmienok uvedených v § 74 ods. 3 zákona

č. 461/2003 Z.z. ku dňu XX. L. XXXX. Možno len dodať, že žalobkyňa následne voči rozsudku sp. zn. 9So/84/2017 podala ústavnú sťažnosť, ktorá bola uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. októbra 2020, sp. zn. IV. ÚS 130/2020 odmietnutá.

28. Žalobkyňa tiež uvádzala, že na pojednávaní odznelo veľa podstatných a dôležitých vecí, ktoré konajúca sudkyňa odignorovala, riadne neoboznámila účastníkov konania o priebehu administratívneho konania a rovnako nepriložila k súdnemu spisu súdny spis vedený pod spisovou značkou 9Sd/49/2013. V tomto smere najvyšší správny súd uvádza, že predmet súdneho prieskumu v tu prejednáwanej veci predstavuje valorizačné rozhodnutie o zvýšení starobného a vdovského dôchodku. Potom správny súd berúc zreteľ na predmet súdneho prieskumu v kontexte na zásadu hospodárnosti a účel pojednávania nemal dôvod žalobkyňu oboznamovať s takými skutočnosťami, ktoré nemali vzťah k prejednáwanej veci a nebol tiež povinný pripájať k aktuálnemu súdnemu spisu súdny spis vedený pod spisovou značkou 9Sd/49/2013, ktorý rovnako nemal súvis s tu prejednávanou vecou. K námietke, že žalobkyni nebolo umožnené v rámci dokazovania poverenej zástupkyne žalovanej položiť otázky vo veci starobného dôchodku týkajúce sa nerešpektovania právoplatných rozsudkov krajského súdu č. k. 6Sd/44/2012-58 a č. k. 9Sd/49/2013-75 najvyšší správny súd uvádza, že je to v prvom rade sudca, kto vedie pojednávanie a dbá o to, aby pojednávanie prebiehalo efektívne s vecným akcentom k prejednáwanej veci. Pokiaľ účastník svojimi vyjadreniami vybočuje z toho vecného rámca, je konajúci sudca oprávnený tohto účastníka usmerňovať a korigovať jeho vyjadrenia tak, aby sa dosiahol účel prejednávania konkrétnej veci a zbytočne sa pojednávanie nepredlžovalo o otázky, respektíve také okolnosti, ktoré nemajú s predmetom konania absolútne žiaden súvis. K námietke, že pri vyhlásení rozsudku nemala vo veci konajúca sudkyňa zapnuté nahrávacie zariadenie najvyšší správny súd uvádza, že za účelom úplnosti zvukovej nahrávky pojednávania bolo vyhlásenie rozsudku zopakované.

29. Možno uzavrieť, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 139 ods. 2 SSP. Vzhľadom na osobitosti súdneho preskúmvacieho konania, je postačujúce stručné uvedenie dôvodov so záverom, že postup žalovaného správneho orgánu bol zákonný a napadnuté rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom, čím sa správny súd stotožnil s vecnými dôvodmi žalovaného správneho orgánu, uvedenými v odôvodneniach rozhodnutí oboch stupňov v danej veci, ktoré ho viedli k rozhodnutiu ohľadom zákonnej valorizácie dôchodkových dávok. Z rozsudku ako celku je zrejмый dôvod, pre ktorý správny súd dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby, a tým k jej zamietnutiu. Obdobne vo vzťahu k odôvodneniu správnu žalobou napadnutého rozhodnutia z 10. novembra 2023 najvyšší správny súd uvádza, že rozhodnutie žalovanej je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, obsahuje tiež predpísané náležitosti. Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu; odôvodnenie rozhodnutia žalovanej možno považovať aj s ohľadom na charakter danej veci (zákonná valorizácia) za dostačujúce.

30. V zmysle § 455 SSP kasačný súd rozhodne o kasačnej sťažnosti spravidla bez pojednávania, pričom pojednávanie môže nariadiť, ak to považuje za potrebné. S ohľadom na právny charakter sporných otázok potreba nariadenia pojednávania v tejto veci nevyvstala i napriek tomu, že sa tejto možnosti žalobkyňa v podanej kasačnej sťažnosti domáhala.

31. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší správny súd nepovažoval kasačnú sťažnosť žalobkyne za dôvodnú, a preto ju podľa § 461 SSP zamietol.

32. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že žalobkyni, ktorá v tomto konaní úspech nemala, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP) a žalovanej ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 veta prvá SSP).

33. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.